

II. Poesia lírica a Roma

La poesia lírica, en el seu origen, estava pensada per a ser cantada acompanyada de la lira. La seva temàtica era variada i extensa (herois, atletes, amors, banquets...) La poesia lírica a Roma neix pels volts del segle II a.C., però és necessari esperar gairebé un segle per poder veure els grans poetes lírics llatins.

La mètrica va ser també diversa ja que cada tema tractat exigia una tipologia de vers concret, no obstant això, la més conreada va ser l'elegia: formada per un díptic elegíac (hexàmetre i pentàmetre) va anar variant la temàtica de diversos a Grècia a l'exclusivitat de temes amorosos i penosos a Roma. (Actualmente, una elegia és una composició poètica en què predominen els sentiments de dolor i tristesa, segurament per les elegies que va escriure Ovidio en *Ex Ponto* o *Tristia*)

De tots els temes que es van tractar en època llatina, cal fer especial referència a aquells que ens han donat els tòpics literaris, emprats durant tota la història de la literatura. Els més reconeguts són: *aurea mediocritas*, terme mig; *carpe diem*, viure el moment; *tempus fugit*, la fugacitat del temps; *beatus ille*...

Convé, arribats a aquest punt, destacar dos dels poetes que van treballar amb més encert la poesia lírica: Catul i Horaci.

Catul

Caius Valerius Catulus, Catul, va viure a principis del segle I a.C. i va formar part d'un grup poètic, els anomenats *Poetae novi* o *neotèrics*. Aquests poetes destaquen per ser els primers que en llatí parlen de les seves vivències personals i, sobretot, de l'amor viscut en primera persona.

De Catul conservem 116 poemes agrupats en un únic llibre anomenat **Carmina**. Són destacables els poemes dedicats a Lèsbia en els quals el poeta reflecteix tots els estadis de l'amor. Són remarcables també els Epitalamis, poemes on s'invoca Himeneu, divinitat protectora dels matrimonis, i que es pronunciaven durant la cerimònia nupcial. No són més que adaptacions al llatí d'una llarga tradició grega.

Va ser, en definitiva, un poeta innovador que va construir les bases d'una poesia novel·losa i va marcar el camí de poetes posteriors com, per exemple, Horaci.

Horaci

Quintus Horatius Flaccus, Horaci, va viure en el segle I a.C. en època d'August. Tot i que va ser fill d'un llibert, va rebre una educació d'alt nivell i va obtenir càrrecs de molta importància. Va entrar en el cercle de Mecenes, amb qui va establir gran amistat. En aquest grup va coincidir amb Virgili, Maró i altres personatges literaris il·lustres. La seva vinculació amb el poder va ser molt intensa, tant que el mateix August li va oferir treballar com a secretari particular, però Horaci va rebutjar la proposta. En el camp filosòfic va establir connexions amb la corrent epicúria, fet que va marcar definitivament la seva obra.

Els dos llibres més coneguts són les Odes i les Èpodes:

Odes (Carmina): Són quatre llibres de poesia lírica en el sentit més estricte. El temes que s'hi tracten són molt variats: banquets, la vida al camp, amors, etc...També mostren els temes

filosòfics més característics de la corrent epicúria: **aurea mediocritas, carpe diem, beatus ille**, etc...En altres poemes tracta la ideologia moral i religiosa que August volia transmetre al seu poble, són coneguts com les *Odes nacionals o romanes*. Tant van agradar aquests poemes a August, que li va fer l'encàrrec d'escriure el *Carmen Saeculare*, per la celebració dels jocs en honor a Diana i a Apol·lo que se celebraven cada cent anys.

Èpodes són 17 poemes de diversa temàtica però que sempre expressen el seus sentiments més personals i una visió subjectiva de la realitat. Manté un to violent i sarcàstic característic. Destaca un poema de tema bucòlic en què lloa la vida en el camp i que comença '**Beatus ille...**'

Durant el renaixement, Horaci va ser recuperat pels poetes per continuar treballant els seus tòpics i temes.